

Ljubljana, 10. 12. 2018

Predlagateljem novele Zakona o minimalni plači
Članom Odbora DZ RS za delo, družino, socialne zadeve in invalide
Predsednikom poslanskih skupin
Vladi Republike Slovenije

Zadeva: Odziv ZSSS na mnenje Zakonodajno pravne službe Državnega zbora RS na predlog
Zakona o spremembah Zakona o minimalni plači (EPA: 228 – VIII)

Spoštovani

V Zvezi svobodnih sindikatov Slovenije (ZSSS) smo ogorčeni nad mnenjem zakonodajno-pravne službe Državnega zbora RS glede predloga Zakona o spremembah Zakona o minimalni plači, ki je po našem mnenju močno pristransko, in gre v škodo delavcev javnega in zasebnega sektorja.

Po našem mnenju predlagana novela zakona ne spreminja sistema minimalne plače v njeni osnovi in njenem namenu. Mnenje zakonodajno-pravne službe Državnega zbora RS se preveč in zgolj osredotoča na javni sektor in ZSPJS in pri tem popolno zanemarja zasebni sektor. Na tem mestu pušča vtis, kot da je pisano zgolj z vidika delodajalca v javnem sektorju in kaže na popolni spregled sistema plač v zasebnem sektorju. Opozarjamo, da mnenje ne ločuje med sistematizacijo in uvrščanjem delavcev na določeno delovno mesto v skladu z zahtevami za zasedbo delovnega mesta ter minimalno plačo. S predlogom novele zakona se prav tako ne spreminjajo osnovne plače delavcev v zasebnem sektorju, saj so te določene s kolektivnimi pogodbami podjetij in pogodbami o zaposlitvi. Mnenje, da se utegnejo zmanjšati razlike v izplačanih plačah po našem mnenju ne predstavlja neskladnost s pravnim redom RS; prav nasprotno! Prav tako porušenje medsebojnih razmerij v izplačanih plačah (ta so v zasebnem sektorju že sedaj porušena) ni in ne more biti razlog za morebitno neustavnost. Opozarjamo, da v zasebnem sektorju enotni plačni sistem ne obstaja, vsako podjetje ima svoj plačni model, zaradi česar se plačni sistemi razlikujejo tudi znotraj iste dejavnosti zasebnega sektorja. Nepreglednost plačnih sistemov v zasebnem sektorju povzroča anomalije, ki gredo v škodo delavcev. Delodajalske organizacije, kljub večletnemu prizadevanju na spremembe sistema in dogovor ne pristajajo. Neprimerno je, da bi zaradi tega minimalne plače ohranjali na nedostojni ravni in v njej ohranjali preostale dodatke.

Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora RS omenja, da bo novela prinesla neenako obravnavo pred zakonom, saj naj bi delavec, ki prejema plačo malo višjo od minimalne, prejel enak znesek, kot delavec upravičen le do minimalne plače, ker se mu dodatki ne bodo izvzeli. Po drugi strani pa pozabi omeniti, da so delavci, ki imajo osnovno plačo nižjo od minimalne v sedanjem sistemu neenako obravnavani, saj jim dodatki, ki jih določa ZDR-1 in kolektivne pogodbe dejavnosti sploh niso priznani in so vključeni v minimalno plačo. Za zakonodajno-pravno službo Državnega zbora RS je tako sprejemljivo, da so neenake obravnave deležni ti z najnižjimi plačami v primerjavi z ostalimi zaposlenimi. Tudi analize narejene v preteklosti (UMAR, 2012) kažejo, da je dvig minimalne plače imel učinke na dvig ostalih plač v zasebnem sektorju, in sicer plač nad novo višino minimalne plače.

Prav tako opozarjamo, da je Slovenija ena redkih držav, ki ima v minimalni plači vključene dodatke, zaradi česar so delavci, prejemniki minimalnih plač neenako obravnavani. Dodatek na delovno uspešnost, s katerim naj bi se nagradilo »pridne« in »prizadevne« delavce, ki je vključen v minimalno plačo ne služi svojemu namenu nagrajevanja. Potrebna je tudi izločitev dodatka na delovno dobo, saj smo sedaj na trgu dela priča neenaki obravnavi – diskriminaciji starejših delavcev. Starejši delavci, izkušeni delavci, prejemniki minimalnih plač, ki so mentorji mlajšim kolegom, prejemajo enako plačo kot slednji. Ob trenutnem pomanjkanju delovne sile se dogaja tudi to, da imajo delavci, ki se na novo zaposlujejo višje plače, kot delavci, ki jih v delo uvajajo. Delodajalske organizacije pravijo, da jih drugače ne dobijo. Zato zahtevamo in podpiramo predlog izločitve vseh dodatkov iz minimalne plače.

Tudi predlog zakonodajno-pravne službe Državnega zbora, da se lahko minimalna plača prilagaja navzdol v skladu z določenimi kriteriji je za ZSSS popolnoma nesprejemljiv. V času okrevanja in visoke gospodarske rasti se je bruto minimalna plača povečala zgolj za 53,6 evra oziroma 6,8 %, neto čisti dobički pa za 308 % iz 887 mio evrov na 3,6 mrd evrov (v letu 2018 glede na 2014). V socialnem dialogu se težko ohranja njeno vrednost nad minimalnimi življenjskimi stroški zato je prilagajanje navzdol nedopustno in nesprejemljivo. Izkušnje iz preteklosti kažejo, da se na Ekonomsko-socialnem svetu socialni partnerji nismo mogli dogovoriti o primerni uskladitvi minimalne plače, saj je bil za delodajalce vsak predlog dviga nesprejemljiv. Minimalna plača kot plačno dno ne sme biti merilo in ključni instrument za povečevanje konkurenčnosti gospodarstva, in to na račun najranljivejših zaposlenih na trgu dela. Učinkov gospodarske rasti morajo biti deležni tudi delavci prejemniki minimalnih plač.

Predlog novele z rešitvami, ki jih ponuja, po mnenju ZSSS zmanjšuje tveganje pasti neaktivnosti. S postavitvijo minimalne plače nad minimalne življenjske stroške bo delavcem in delavkam omogočeno dostojnejše življenje in lažja vključenost v družbo. Mnenje, da naj minimalna plača ostaja na nizki ravni zato, da se ne porušijo razmerja pri socialnih transferjih je po našem mnenju zavajajoče in nesprejemljivo.

Še enkrat opozarjamo, da splošna deklaracija o človekovih pravicah, ki izhaja iz temeljne pravice do človekovega dostojanstva, opredeljuje, da ima vsakdo, ki dela pravico do »pravične in zadovoljive nagrade, ki zagotavlja njemu in njegovi družini človeka vreden obstoj, in ki naj se po potrebi dopolni z drugimi sredstvi socialnega varstva«. Tudi konvencija ILO o minimalnih plačah št. 131 določa, da je temeljni namen minimalne plače zagotoviti varstvo delavcev pred pretirano nizkimi plačami, da služi kot ukrep socialne zaščite in rešuje revščino tako da

zagotavlja dostojno najnižjo raven plač. Minimalna plača na ravni, ki pokriva le del realnih potreb delavca ne ustreza konceptu minimalne plače v skladu s konvencijo ILO. Pri določanju višine minimalne plače pa je poleg potreb delavcev potrebno upoštevati tudi relativno življenjsko raven drugih socialnih skupin tudi oseb z visokimi dohodki od kapitala in premoženja.

Predlog novele podpiramo, saj bo zaradi njene uveljavitve plača najranljivejših delavk in delavcev postavljena na dostojno raven.

In na koncu še to: ob sprejemanju Sprememb in dopolnitev zakona o minimalni plači leta 2015, zakonodajno pravna služba DZ kljub podobnim rešitvam (izvzem nekaterih dodatkov), ni imela na zakon nobenih vsebinskih pripomb ali pomislekov? Mnenje prilagamo.

Lep pozdrav

Mag. Andreja Poje
Izvršna sekretarka ZSSS

Lidija Jerkič
Predsednica ZSSS

